

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 18 kwietnia 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi:

- 1) stwierdził, że spadek po W. J., synu M. i S., zmarłym w dniu 10 marca 1971 roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałym w Ł., na podstawie ustawy nabyły: żona L. J., z domu M. oraz córka D. R., z domu (...) po 1/2 (jednej drugiej) części każda z nich;
- 2) spadek po L. J., z domu M., córce A. z domu M. i A., zmarłej w dniu 29 września 1990 roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałej w Ł., na podstawie ustawy nabyła w całości córka D. R., z domu (...),
- 3) spadek po D. R., z domu (...), córce L. z domu M., oraz W., zmarłej w dniu 9 maja 2002 roku w Ł., ostatnio stale zamieszkałej w Ł. na podstawie ustawy nabyła w całości córka A. R.;
- 4) każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

Apelację od przedmiotowego postanowienia wywiodła uczestniczka postępowania podnosząc zarzut naruszenia art. 1025 § 1 k.c. oraz art. 669 – 679 k.p.c. poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji przyjęcie, że wnioskodawca Miasto Ł. posiada interes prawny w stwierdzeniu nabycia spadku po W. J., L. J. oraz D. R..

W oparciu o tak sformułowane zarzuty, uczestniczka postępowania wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia i oddalenie wniosku oraz zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja jest niezasadna.

Ustalenia faktyczne, jak również ocena prawna przedstawiona przez Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, znajdują pełną akceptację Sądu Okręgowego.

Podniesione w apelacji zarzuty zmierzają do zakwestionowania legitymacji procesowej wnioskodawcy do zainicjowania niniejszego postępowania. Skarżąca swoje stanowisko odmawiające wnioskodawcy interesu prawnego w stwierdzeniu nabycia spadku po W. J. jako zstępny ujawnionych w księdze wieczystej współwłaścicieli nieruchomości pozostającej w zarządzie wnioskodawcy opiera na stwierdzeniu, że nie ma żadnej pewności co do tego, czy W. J. jest w rzeczywistości spadkobiercą tychże właścicieli. Zdaniem uczestniczki postępowania, sam fakt, iż W. J. był synem uwidoczniionych w księdze współwłaścicieli nieruchomości nie przesądza o nabyciu przez niego praw do spadku po rodzicach. Ocena ta jest zasadna tym bardziej, że W. J. miał troje rodzeństwa.

Pojęcie interesu prawnego było przedmiotem szeregu wypowiedzi doktryny i orzecznictwa, które jednoznacznie opowiadają się za szerokim rozumieniem interesu prawnego w sprawach o stwierdzenie nabycia spadku. Do kręgu podmiotów mających interes w stwierdzeniu nabycia spadku, a zatem legitymowanych czynnie do wystąpienia ze stosownym wnioskiem, należą przede wszystkim spadkobiercy, a także spadkobiercy osób powołanych do spadku, zmarłych przed stwierdzeniem nabycia spadku. Zainteresowanymi są także osoby, które nabywają spadek według ogólnych reguł dziedziczenia ustawowego po odrzuceniu spadku przez spadkobiercę ustawowego dziedziczącego w pierwszej kolejności (por. postanowienie SN z 10 grudnia 1992 r., II CRN 135/92, LexPolonica nr 315495). Ponadto interes mają wierzyciele spadkodawcy, uprawnieni do zachowku, zapisobiercy, a także wierzyciele spadkobiercy. (E.Skowrońska-Bocian, Komentarz do kodeksu cywilnego, Księga IV. Spadki, LexisNexis, 2011).

Wniosek o stwierdzenie nabycia spadku może złożyć osoba mająca w tym interes, tj. interes w uzyskaniu stwierdzenia (art. 1025 § 1 k.c.). Krąg osób uprawnionych do wszczęcia postępowania ustawa zakreśla szeroko. Osobą taką będzie każdy, kto ma interes w powstaniu skutków prawnych związanych z wydaniem postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po określonym spadkodawcy przez osoby wymienione w orzeczeniu sądu. Termin "interes" należy interpretować stosunkowo szeroko, nie zawsze musi to być interes prawny, chodzi o jakikolwiek interes, o charakterze osobistym czy majątkowym. Zainteresowanie wynikiem sprawy o stwierdzenie nabycia spadku nie musi być bezpośrednie, a orzecznictwo ujmuje szeroko krąg podmiotów mających interes prawny w doprowadzeniu do stwierdzenia nabycia spadku. W postanowieniu z dnia 12 stycznia 1983 r., III CRN 218/82 (OSNC 1983, nr 8, poz. 124) Sąd Najwyższy wskazał, że w rozumieniu art. 1025 § 1 k.c. oraz art. 669-679 k.p.c. zainteresowanymi w zgłoszeniu żądania stwierdzenia nabycia spadku zarówno w podstawowym trybie przewidzianym w art. 669-677 k.p.c., jak i w trybie szczególnym przewidzianym w art. 679 k.p.c. są nie tylko spadkobiercy lub ich następcy prawni, lecz także wszystkie inne osoby mające interes prawny w prawidłowym wykazaniu następstwa po spadkodawcy, z czym wiążą się doniosłe skutki prawne, w szczególności przewidziane w art. 1025 § 2, art. 1027 i 1028 k.c.

W świetle przedstawionego stanowiska nie budzi wątpliwości, że Miasto Ł. ma interes prawny w stwierdzeniu nabycia spadku po W. J., L. J. oraz D. R.. Przy tym wbrew odmiennej ocenie skarżącej interesu prawnego po stronie wnioskodawcy w niniejszej sprawie nie determinuje uprzednie przeprowadzenie postępowania spadkowego po rodzicach W. J..

W księdze wieczystej prowadzonej dla nieruchomości położonej w Ł. przy ul.(...), pozostającej w zarządzie wnioskodawcy, jako współwłaściciele ujawnieni są S. J. i M. J.. Wydanie nieruchomości może nastąpić wyłącznie na rzecz aktualnych właścicieli tej nieruchomości. Dla ustalenia komu aktualnie przysługuje własność przedmiotowej nieruchomości niezbędne jest ustalenie spadkobierców S. J. i M. J.. Uczestnikami koniecznymi postępowania w sprawie o stwierdzenie nabycia spadku po S. J. i M. J. będą spadkobiercy ich zstępnych.

Nawet zatem, jeżeli W. J. nie był jedynym dzieckiem S. J. i M. J., to jego spadkobiercy należeć będą do kręgu uczestników postępowania spadkowego po jego rodzicach. Koniecznym jest zatem przeprowadzenie postępowania spadkowego także po W. J., co uzasadnia interes prawny wnioskodawcy w przedmiotowej sprawie.

Reasumując, wnioskodawca pomimo, iż nie rości sobie własnych praw do spadku, jako zarządca nieruchomości zamierzający przekazać ją jej właścicielom jest zainteresowany w wykazaniu kto jest spadkobiercą ujawnionych w księdze wieczystej współwłaścicieli tejże nieruchomości S. J. i M. J..

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż apelacja nie zawiera uzasadnionych zarzutów mogących podważyć stanowisko Sądu Rejonowego, a tym samym jako bezzasadna podlega oddaleniu na podstawie art. 385 w związku z art. 13 § 2 k.p.c.